

Tupakkatuotteiden jäljitettävyys- ja turvaominaisuus- järjestelmät EU:ssa

Opas sidosryhmille

Sisällysluettelo

Johdanto – tupakkatuotteiden jäljitettävyy- ja turvaominaisuusjärjestelmät EU:ssa	3
I. Tupakkatuotteiden jäljitettävyyjärjestelmä	5
Yleiskatsaus	5
Järjestelmän yksityiskohtainen kuvaus	7
Sidosryhmille asetettavat keskeiset vaatimukset tupakkatuotteiden jäljitettävyyjärjestelmän perustamista ja toimintaa varten.....	9
I. VALMISTAJAT JA MAAHANTUOJAT	10
Päävastuita koskeva taulukko – valmistajat ja maahantuojat	16
II. JAKELIJAT JA TUUKKAUPPIAAT	18
Päävastuita koskeva taulukko – jakelijat ja tukkukauppiat	22
III. ENSIMMÄISTEN VÄHITTÄISMYYNTPAIKKOJEN TOIMINNANHARJOITTAJAT	24
Päävastuita koskeva taulukko – ensimmäisten vähittäismyyntipaikkojen toiminnanharjoittajat	26
IV. JÄSENVALTIOIDEN VIRANOMAISET	27
Päävastuita koskeva taulukko – jäsenvaltioiden viranomaiset	29
V. EUROOPAN KOMISSIO	30
Päävastuita koskeva taulukko – Euroopan komissio	31
II. Tupakkatuotteiden turvaominaisuusjärjestelmä	32
Yleiskatsaus	32
Järjestelmän yksityiskohtainen kuvaus	32
Sidosryhmille asetettavat keskeiset vaatimukset tupakkatuotteiden turvaominaisuusjärjestelmässä	33
I. JÄSENVALTIOIDEN VIRANOMAISET SEKÄ VALMISTAJAT JA MAAHANTUOJAT	34
Päävastuita koskeva taulukko.....	38

Johdanto – tupakkatuotteiden jäljitettävyyss- ja turvaominaisuusjärjestelmät EU:ssa

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 3. huhtikuuta 2014 tupakkatuotteita koskevan direktiivin 2014/40/EU, jäljempänä 'tupakkatuotedirektiivi'¹. Direktiivin yleisenä tavoitteena on lähentää tupakkatuotteiden ja vastaavien tuotteiden valmistamista, esittämistä ja myyntiä säänteleviä jäsenvaltioiden lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä.

Tupakkatuotedirektiivillä helpotetaan tupakkatuotteiden ja vastaavien tuotteiden sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa ja suojellaan varsinkin nuorten terveyttä. Direktiivin 1 artiklassa viitataan lisäksi nimenomaisesti tupakoinnin torjuntaa koskevan WHO:n puitesopimuksen mukaisiin EU:n velvoitteisiin.

Keskeiset säännökset

Tupakkatuotedirektiivin 15 ja 16 artiklan **tavoitteena on puuttua tupakkatuotteiden laittomaan kauppaan** ottamalla käyttöön tupakkatuotteita koskevat **jäljitettävyyss- ja turvaominaisuusjärjestelmät**. Järjestelmien avulla voidaan vähentää tupakkatuotedirektiivin ja muun tupakoinnin torjuntaa koskevan lainsäädännön vastaisten tupakkatuotteiden liikkumista sekä supistaa tupakoinnin aloittamiseen ja yleisyyteen vaikuttavien keinotekoisien halpojen laittomien tupakkatuotteiden tarjontaa. Näillä järjestelmillä on siten tärkeä osa kansanterveyden, valtioiden talousarvioiden ja laillisten talouden toimijoiden suojaamisessa.

Jäljitettävyyssjärjestelmä

Jäljitettävyyssjärjestelmää koskevat säännökset (tupakkatuotedirektiivin 15 artikla):

- Kaikissa EU:ssa valmistettujen tai EU:n markkinoille suunnattujen tai saatettujen tupakkatuotteiden vähittäismyyntipakkauksissa on oltava yksilöllinen tunniste, jossa on ennalta määritettyä tietoa muun muassa tuotteiden valmistuspaikasta, valmistuspäivästä ja määränpäästä.
- Vähittäismyyntipakkausten liikkeistä on pidettävä kirjaa koko toimitusketjussa (valmistajasta ensimmäistä vähittäismyyntipaikkaa edeltävälle tasolle).
- Riippumattomat tiedontallennuspalvelujen tarjoajat, joiden kanssa tupakkatuotteiden valmistajien ja maahantuojien on tehtävä sopimus (jonka komissio hyväksyy), tallentavat vähittäismyyntipakkausten liikkeistä kirjatut tiedot, jotka asetetaan viranomaisten (jäsenvaltiot ja komissio) saataville täytäntöönpanon valvontaan liittyviä tarkoituksia varten.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/40/EU, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2014, tupakkatuotteiden ja vastaavien tuotteiden valmistamista, esittämistä ja myyntiä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä sekä direktiivin 2001/37/EY kumoamisesta (EUVL L 127, 29.4.2014, s. 1), http://ec.europa.eu/health/tobacco/docs/dir_201440_fi.pdf

Jäljitettävyyssjärjestelmän avulla voidaan siten seurata laillisten tupakkatuotteiden liikkeitä (paikannus). Lisäksi se antaa viranomaisille mahdollisuuden määrittää, missä vaiheessa tuote on päätyntyt laittomille markkinoille tai päinvastoin (jäljitys).

Turvaominaisuusjärjestelmä

Turvaominaisuusjärjestelmää koskevien säännösten mukaan (tupakkatuotedirektiivin 16 artikla) EU:n markkinoille saatettujen tupakkatuotteiden vähittäismyyntipakkauksissa on oltava näkyvistä ja näkymättömistä tekijöistä koostuva, väärinkäytöltä suojaava turvaominaisuus. Näin sekä kuluttajilla että viranomaisilla on mahdollisuus määrittää, onko tuote aito vai laiton.

Toissijaiset säädökset

Tupakkatuotedirektiivin 15 ja 16 artiklassa säädetään jäljitettävyyss- ja turvaominaisuusjärjestelmiä koskevista perusvaatimuksista. Niitä täydentävät komission antamat kolme toissijaista säädöstä, jotka sisältävät tarkempaa teknistä tietoa:

- **komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2018/574** teknisistä standardeista tupakkatuotteiden jäljitettävyyssjärjestelmän perustamista ja toimintaa varten
- **komission delegoitu asetus (EU) 2018/573** tupakkatuotteiden jäljitettävyyssjärjestelmän osana tehtävien tiedontallennussopimusten keskeisistä tekijöistä
- **komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2018/576** tupakkatuotteisiin lisättävien turvaominaisuuksien teknisistä standardeista.

Nämä järjestelmät on otettava käyttöön **20. toukokuuta 2019** mennessä savukkeiden ja kääretupakan osalta ja **20. toukokuuta 2024** mennessä kaikkien muiden tupakkatuotteiden osalta.

I. Tupakkatuotteiden jäljitettävyyssjärjestelmä

Yleiskatsaus

Jäljitettävyyssjärjestelmän avulla voidaan seurata tupakkatuotteiden liikkumista koko toimitusketjussa (paikannus). Lisäksi sen avulla viranomaiset voivat määrittää, missä vaiheessa tuotteet ovat mahdollisesti päätyneet toimitusketjuun tai siitä pois (jäljitys).

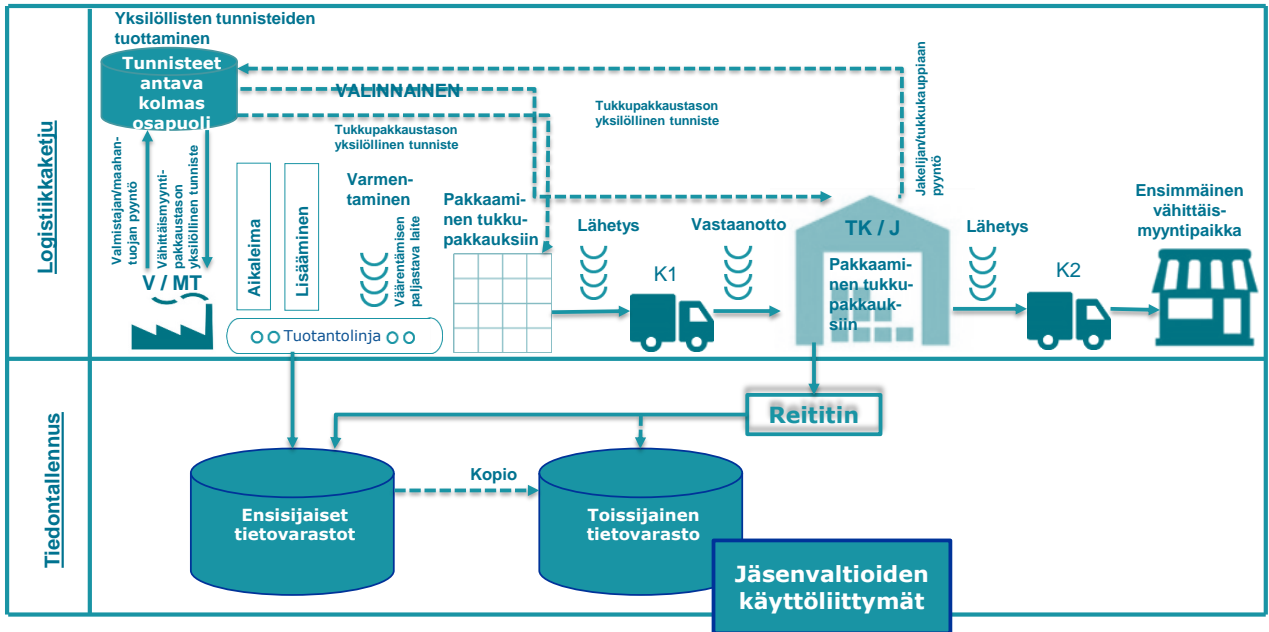
Jäljitettävyys on mahdollista vain, jos tupakkatuotteet merkitään yksilöllisellä tunnistekoodilla, joka sisältää ennalta määritettyä tietoa muun muassa tuotteiden valmistuspaikasta, valmistuspäivästä ja määränpästä. Tämä mahdollistaa tuotteiden tunnistamisen, paikantamisen ja jäljittämisen koko toimitusketjussa sekä niitä koskevien tietojen siirtämisen tiedontallennusjärjestelmään.

Yksilöllinen tunniste on tallennusvälineeseen koodattu aakkosnumeerinen koodi, joka on tarkoitettu luettavaksi koneellisesti (esimerkiksi lukulaitteella). Tallennusvälineenä on usein optinen (yksi- tai kaksiulotteinen) viivakoodi, joka on lisätty tuotepakkaukseen pysyvästi niin, ettei sitä voi irrottaa.

Jäljitettävyyssjärjestelmää koskevat keskeiset vaatimukset on vahvistettu seuraavissa säädöksissä:

- **tupakkatuotedirektiivin 15 artikla**
- **komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2018/574** teknisistä standardeista tupakkatuotteiden jäljitettävyyssjärjestelmän perustamista ja toimintaa varten (mukaan lukien sen liitteet I ja II)
- **komission delegeoitu asetus (EU) 2018/573** tupakkatuotteiden jäljitettävyyssjärjestelmän osana tehtävien tiedontallennussopimusten keskeisistä tekijöistä.

Jäljempänä olevassa kaaviossa esitetään yleiskatsaus näistä keskeisistä vaatimuksista (sekä jäljitettävyyssjärjestelmään sisältyvistä keskeisistä vaiheista ja tapahtumista). Selkeyden vuoksi kaaviossa on erotettu logistiikkaketju (jossa tuotteet liikkuvat fyysisesti ja jossa transaktiot tapahtuvat) ja tiedontallennus (jonka yhteydessä käsitellään tuotteiden liikkeitä ja transaktioita koskevia tietoja).

Järjestelmän yksityiskohtainen kuvaus

Jäljitettävyyjärjestelmässä käytettävien yksilöllisten tunnisteiden tuottamisesta vastaavat tunnisteiden antajat, joiden on oltava taloudellisesti ja oikeudellisesti riippumattomia tupakkateollisuudesta. Jokaisen jäsenvaltion vastuulla on nimetä tunnisteiden antaja omalla alueellaan.

Tupakkatuotteiden valmistajat ja maahantuojat pyytävät yksilölliset tunnisteet nimetyiltä tunnisteidenantajilta. Pyynnön mukana niiden on toimitettava tunnisteidenantajille tuotteita koskevat ennalta määritetyt tiedot. Tunnisteiden antajat toimittavat tuottamansa yksilöllisten tunnisteiden erät ne tilanneille valmistajille tai maahantuojille maksua vastaan. Toimitetut yksilölliset tunnisteet, joita ei ole lisätty pakkauksiin, ovat voimassa kuusi kuukautta. Jos niitä ei lisätä pakkauksiin tässä ajassa, niiden voimassaolo päättyy.

Valmistajat lisäävät tuotantolinjalla yksilölliseen tunnisteeseen aikaleiman (merkintä, josta ilmenee tupakkatuotteen valmistuspäivä ja -aika). Sen jälkeen yksilöllinen tunnistekoodataan hyväksytyyn tallennusvälineeseen ja lisätään vähittäismyyntipakkaukseen. Lisätyn tunnisteiden luottavuus on varmennettava. Tätä varten on oltava asennettuna väärentämisen paljastava laite, joka luo varmennusprosessista erillisen tallenteen, jota ei pysty muuttamaan. Tallenne on viranomaisten saatavilla mahdollista tutkia ja tarkastusta varten.

Huomautus: Kun kyse on maahantuojista, edellä mainitut menettelyt on toteutettava ennen tuotteiden tuontia unioniin (ks. tupakkatuotedirektiivin 2 artiklan 38 kohta) eli siinä kolmannessa maassa, jossa ne on valmistettu, tai tullisuspensiomenettelyssä.

Oikein merkityt vähittäismyyntipakkaukset voidaan tämän jälkeen paikantaa ja jäljittää koko toimitusketjussa. Useimmiten ne pakataan suurempiin pakkauksiin, kuten kartonkeihin, laatikoihin tai kuormalavoihin, joita kutsutaan ”tukkupakkauksiksi”. Tukkupakkaustason seuranta on sallittu, jos vähittäismyyntipakkausten paikannus ja jäljitys on edelleen mahdollista. Tämä edellyttää erillisiä tukkupakkaustason yksilöllisiä tunnisteita, jotka on yhdistetty sähköisesti jokaiseen alemman tason yksilölliseen tunnisteeseen. Tarkoituksena on, että tuotteiden liikkeen kirjaaminen tukkupakkaustasolla vähentäisi talouden toimijoille (erityisesti tukkukauppiaille ja jakelijoille) aiheutuvia toiminnallisia rasitteita, sillä ne joutuisivat muuten lukemaan lukulaitteella jokaisen käsiteltävän vähittäismyyntipakkauksen. Tukkupakkaustason yksilölliset tunnisteet voi pyytää toimivaltaiselta tunnisteidenantajalta, tai talouden toimija voi tuottaa ne itse noudattaen määrättyjä kansainvälisiä standardeja.

Myös eri toimintayksiköiden välisiin kuljetuksiin sovelletaan selkeitä sääntöjä: jokainen lähetys ja saapuminen on kirjattava ja ilmoitettava tietovarastojärjestelmään aina lähetyspaikasta ensimmäiseen vähittäismyyntipaikkaan (ensimmäinen paikka, jossa tuotteet asetetaan kuluttajien saataville) saakka.

Kaikki kirjatut tiedot on toimitettava tietovarastojärjestelmään. ”Tietovarastojärjestelmä” on yleiskäsite, johon sisältyvät erilaiset ensisijaiset tietovarastot (jokainen valmistaja ja maahantuoja tekee sopimuksen niistä), toissijainen tietovarasto (sisältää kopion kaikista ensisijaisiin tietovarastoihin tallennetuista jäljitettävyystiedoista) ja reititin (toissijaiseen

tietovaraston tarjoajan perustama laite, joka siirtää tietoa tietovarastojärjestelmän eri osien välillä).

Jokaisen valmistajan ja maahantuojan on toimitettava kirjaamansa jäljitettävyystiedot ensisijaiseen tietovarastoon, josta ne ovat tehneet sopimukseen. Kaikki muut talouden toimijat (esimerkiksi tukkukauppiat ja jakelijat) toimittavat jäljitettävyystiedot reitittimen kautta.

Jäsenvaltiot ja komissio saavat toissijaisen tietovaraston avulla yleiskuvan tupakkatuotteiden liikkeistä EU:ssa. Tämä mahdollistaa toimitusketjun tarkastukset ja valvonnan ja auttaa niitä seurantaan ja täytäntöönpanon valvontaan liittyvissä toimissa.

Jäljitettävyystietojen toimittamiselle tietovarastojärjestelmään on asetettu selkeät määräajat. Yleensä tiedot on toimitettava kolmen tunnin kuluessa tapahtumasta. Jos tiedot koskevat tupakkatuotteiden lähettämistä ja siirtolastausta, ne on toimitettava 24 tuntia ennen kyseistä tapahtumaa.

Toimitettavissa viesteissä on oltava ennalta määritetyt tiedot, jotta varmistetaan jäljitettävyystietojen asianmukainen toimittaminen. Nämä tiedot on esitetty täytäntöönpanoasetuksen liitteessä II.

Sidosryhmille asetettavat keskeiset vaatimukset tupakkatuotteiden jäljitettävyyssjärjestelmän perustamista ja toimintaa varten

Seuraavissa luvuissa esitetään tupakkatuotteiden jäljitettävyyssjärjestelmää koskevat keskeiset vaatimukset sidosryhmäluokittain.

Jollei toisin mainita, kaikki jäljempänä olevat artiklaviittaukset liittyvät **teknisistä standardeista tupakkatuotteiden jäljitettävyyssjärjestelmän perustamista ja toimintaa varten annettuun täytäntöönpanoasetukseen (EU) 2018/574 ja sen liitteisiin I ja II.**

I. VALMISTAJAT JA MAAHANTUOJAT

Tupakkatuotteiden **valmistajille ja maahantuojille** asetettavat vaatimukset jakautuvat kolmeen ryhmään: **A)** pakkausten merkitseminen yksilöllisellä tunnisteella, **B)** tietovarastojärjestelmä ja **C)** kirjausvelvoitteet.

A. Pakkausten merkitseminen yksilöllisellä tunnisteella

Keskeiset vaatimukset:

- 1. Talouden toimijoiden, toimintayksiköiden ja koneiden tunnistekoodien pyytäminen asianomaiselta tunnisteiden antajalta:** Kun jäsenvaltiot ovat nimenneet tunnisteiden antajat (*3 artikla*), yksi tupakkatuotteiden **valmistajien ja maahantuojien** ensimmäisistä tehtävistä on pyytää asianomaiselta tunnisteiden antajalta (ks. jäljempänä*) itseään, toimintayksikköään ja tupakkatuotteiden valmistukseen käyttämiään koneita koskevat tunnistekoodit (*14 artikla, 16 artikla ja 18 artikla*).

Koodipyynnön mukana on oltava *liitteessä II olevan II luvun 1 jaksossa* vaaditut tiedot. Tunnisteiden antaja toimittaa tunnistekoodit sekä perustaa rekisterin kaikista antamistaan tunnistekoodeista ja ylläpitää sitä (*15 artikla, 17 artikla ja 19 artikla*). Valmistajilla ja maahantuojilla on oltava tarvittavat tunnistekoodit ennen kuin ne voivat hakea yksilöllisiä tunnisteita tunnisteiden antajilta.

***Mistä TUNNISTEKOODIT pyydetään**

- Valmistajat ja maahantuojat -

Talouden toimijan tunnustekoodin hankkiminen: **Valmistajien** on haettava koodia kunkin sellaisen jäsenvaltion toimivaltaiselta tunnisteiden antajalta, jossa ne harjoittavat toimintaa vähintään yhdessä toimintayksikössä. **Maahantuojien** on haettava koodia kunkin sellaisen jäsenvaltion toimivaltaiselta tunnisteiden antajalta, jonka markkinoille ne saattavat tuotteitaan. (14 artikla)

Toimintayksikön tunnustekoodin hankkiminen: **Valmistajien** on haettava koodia sen jäsenvaltion toimivaltaiselta tunnisteiden antajalta, jossa toimintayksikkö sijaitsee. **Maahantuojat** vastaavat EU:n ulkopuolella sijaitsevien valmistuslaitosten koodien hakemisesta. Hakemus on osoitettava mille tahansa sen jäsenvaltion nimeämälle tunnisteiden antajalle, jonka markkinoille ne saattavat tuotteitaan. (16 artikla)

Koneen tunnustekoodin hankkiminen: **Valmistajien** on haettava koodia sen jäsenvaltion toimivaltaiselta tunnisteiden antajalta, jossa kone sijaitsee. **Maahantuojat** vastaavat EU:n ulkopuolella sijaitsevien koneiden koodien hakemisesta. Hakemus on osoitettava mille tahansa sen jäsenvaltion nimeämälle tunnisteiden antajalle, jonka markkinoille ne saattavat tuotteitaan. (18 artikla)

2. Tupakkapakkausten yksilöllisten tunnisteiden pyytäminen asianomaiselta tunnisteiden antajalta: Saatuaan tarvittavat tunnustekoodit (ks. edellä) valmistajat ja maahantuojat voivat hakea yksilöllisiä tunnisteita tunnisteiden antajilta.

Tätä varten niiden on lähetettävä *liitteessä II olevan II luvun 2 jaksossa* vaaditut tiedot asianomaiselle tunnisteiden antajalle (ks. jäljempänä*). Pyydettyjen yksilöllisten tunnisteiden toimittamiseen sovelletaan tiettyjä määräaikoja (9 artikla ja 13 artikla). Yksilölliset tunnisteet voidaan toimittaa sähköisesti tai, jos kyse on vähittäismyyntipakkauksista, fyysisesti (9 artikla). Yksilölliset tunnisteet on lisättävä pakkauksiin kuuden kuukauden kuluessa niiden vastaanottamisesta (5 artiklan 1 kohta).

Valmistajien ja maahantuojien on pyydettävä **vähittäismyyntipakkausten** yksilölliset tunnisteet asianomaiselta tunnisteiden antajalta (9 artikla). Jos kyse on **tukkupakkaustason** yksilöllisistä tunnisteista, valmistaja tai maahantuoja voi **joko** pyytää ne tunnisteiden antajalta **tai** tuottaa ne itse standardin ISO/IEC 15459-1:2014 tai ISO/IEC 15459-4:2014 mukaisesti (10 artikla).

***Mistä YKSILÖLLISET TUNNISTEET pyydetään**

- Valmistajat ja maahantuojat -

Valmistajien on haettava yksilöllisiä tunnisteita sen jäsenvaltion toimivaltaiselta tunnisteiden antajalta, jossa kyseiset tuotteet on valmistettu (4 artiklan 1 kohta). Jäsenvaltio voi tästä poiketen **kuitenkin** määrätä, että sen oma tunnisteiden antaja vastaa kaikkien sen markkinoille saatettavien vähittäismyyntipakkausten yksilöllisten tunnisteiden tuottamisesta (4 artiklan 1 kohta). Valmistajien on selvitettävä itse, hyödyntääkö jokin jäsenvaltiota tätä poikkeusta. **Maahantuojien** on haettava yksilöllisiä tunnisteita sen jäsenvaltion toimivaltaiselta tunnisteiden antajalta, jonka markkinoille kyseiset tuotteet saatetaan (4 artiklan 2 kohta).

Tukkupakkauksia käsittelevät valmistajat ja maahantuojat voivat hakea yksilöllisiä tunnisteita sen jäsenvaltion toimivaltaiselta tunnisteiden antajalta, jossa kyseiset tuotteet pakataan tukkupakkauksiin (4 artiklan 3 kohta). Vaihtoehtoisesti ne voivat tuottaa tukkupakkaustason yksilölliset tunnisteet itse standardin ISO/IEC 15459-1:2014 tai ISO/IEC 15459-4:2014 mukaisesti (10 artikla).

Tupakkatuotteita EU:n ulkopuolelle vievien valmistajien ja maahantuojien on haettava yksilöllisiä tunnisteita sen jäsenvaltion toimivaltaiselta tunnisteiden antajalta, jossa kyseiset tuotteet on valmistettu.

- 3. Yksilöllisten tunnisteiden lisääminen pakkauksiin ja varmentaminen:** Saatuaan yksilölliset tunnisteet tunnisteiden antajilta (tai tuotettuaan tukkupakkaustason yksilölliset tunnisteet itse) valmistajien ja maahantuojien on lisättävä ne pakkauksiin (6 artikla ja 10 artikla). **Maahantuojien** on varmistettava, että yksilölliset tunnisteet on lisätty ennen tupakkatuotteiden tuontia unioniin (6 artikla; ks. myös *tupakkatuotedirektiivin 2 artiklan 38 kohta*). Valmistajien ja maahantuojien on lisättävä kaikkiin tunnisteiden antajien tuottamiin yksilöllisiin tunnisteisiin aikaleima määrätyssä muodossa (8 artiklan 3 kohta ja 11 artiklan 3 kohta). Yksilölliset tunnisteet on koodattava johonkin sallittuun tallennusvälineeseen (21 artikla).

Vähittäismyyntipakkausten yksilöllisten tunnisteiden asianmukainen lisääminen ja luettavuus on varmennettava, ja varmennusprosessi on suojattava väärentämisen paljastavalla laitteella, jonka on toimittanut ja asentanut riippumaton kolmas osapuoli (7 artikla). Väärentämisen paljastavan laitteen luoman tallenteen on oltava pyynnöstä viranomaisten saatavilla (7 artiklan 5 kohta).

Kuten 7 artiklan 6 kohdassa säädetään, tiettyihin talouden toimijoihin sovelletaan väärentämisen paljastavia laitteita koskevia siirtymäaikoja tai täyttä vapautusta niiden asentamisesta.

Valmistajien ja maahantuojien on lisäksi luotava linkki tukkupakkaustason yksilöllisestä tunnisteesta kaikkien tukkupakkauksen sisältämien

vähittäismyyntipakkausten yksilöllisten tunnisteiden luetteloon (*12 artiklan 1 kohta*) siirtämällä *liitteessä II olevan II luvun 3 jakson 3.2 kohdassa* luetellut tiedot ensisijaiseen tietovarastoon.

B. Tietovarastojärjestelmä

Valmistajien ja maahantuojien on kirjattava kaikki tarvittavat tiedot sellaisista tuotteisiin liittyvistä tapahtumista, joissa ne ovat osallisina (32 artikla ja 33 artikla). Tämän jälkeen tiedot siirretään ja tallennetaan tietovarastojärjestelmään, joka koostuu kolmesta yhteentoimivasta osasta (24 artikla): **1) ensisijaiset tietovarastot, 2) (yksi) toissijainen tietovarasto ja 3) reititin.**

Keskeiset vaatimukset:

- 1. Ensisijaisten tietovarastojen valinta ja perustaminen:** Jokaisen valmistajan ja maahantuojan on tehtävä sopimus riippumattoman tiedontallennuspalvelujen tarjoajan kanssa ensisijaisen tietovaraston perustamiseksi (26 artiklan 1 kohta). Tähän menettelyyn sovellettavien vaatimusten mukaisesti (vahvistettu liitteessä I olevassa A osassa) savukkeiden ja kääretupakan valmistajien ja maahantuojien on ilmoitettava ehdotettu tallennuspalvelujen tarjoaja komissiolle viimeistään kahden kuukauden kuluttua **tupakkatuotteiden jäljitettävyyssjärjestelmän osana tehtävien tiedontallennussopimusten keskeisistä tekijöistä annetun delegoidun asetuksen voimaantulosta.** Lisäksi niiden on toimitettava delegoidussa asetuksessa määritetyt keskeiset tekijät sisältävä sopimusluonnos sekä vastaavuustaulukko ja asiaankuuluvat kirjalliset vakuutukset (ks. liitteessä I olevan A osan 1 ja 2 kohta). Euroopan komissio arvioi tarjoajan riippumattomuuden ja teknisen soveltuvuuden, ja sen verkkosivustolla julkaistaan luettelo hyväksytyistä tarjoajista (liitteessä I olevan A osan 8 kohta). Sopimusten myöhemmille muutoksille on saatava hyväksyntä (liitteessä I olevan A osan 9 kohta)

Kussakin ensisijaisessa tietovarastossa säilytetään ainoastaan sen valmistajan tai maahantuojan tupakkatuotteita koskevia tietoja, joka on tehnyt kyseistä tietovarastoa koskevan sopimuksen (26 artiklan 2 kohta). Kaikkien ensisijaisten tietovarastojen on toimitettava kopio tiedoista toissijaiseen tietovarastoon (26 artiklan 3 kohta). Toissijainen tietovarasto määrittää tiedonvaihtoa koskevat yksityiskohtaiset soveltamissäännöt ja yhteisen tietohakemiston (26 artiklan 4 ja 5 kohta). Ensisijaisten varastojen tarjoajiin sovelletaan teknisiä lisävaatimuksia (25 artikla) ja menettelyjä (liitteessä I oleva A ja C osa) järjestelmän riippumattomuuden, toimivuuden ja yhteentoimivuuden varmistamiseksi.

- 2. Tietovarastojärjestelmän kustannukset:** Tupakkatuotteiden valmistajat ja maahantuojat vastaavat kaikista tietovarastojärjestelmästä aiheutuvista kustannuksista. Tietovarastojärjestelmän kustannusten on oltava tasapuolisia, kohtuullisia ja oikeasuhteisia suoritettuihin palveluihin sekä pyydettyjen yksilöllisten tunnisteiden määrään nähden (30 artiklan 1 kohta).

Toissijaisen tietovaraston perustamisesta ja käyttämisestä aiheutuvat kustannukset siirretään tupakkatuotteiden valmistajille ja maahantuojille maksuina, joita ensisijaisten tietovarastojen tarjoajat niiltä perivät (30 artiklan 2 kohta).

C. Kirjausvelvoitteet

Keskeiset vaatimukset:

- 1. Tuotteisiin liittyvien tapahtumien kirjaaminen:** Asetuksen VI luvussa säädetään tuotteisiin liittyvistä tapahtumista, joita koskevat tiedot on kirjattava ja toimitettava. Tällaisia tapahtumia ovat **tuotteiden liikkeisiin** liittyvät tapahtumat (esimerkiksi yksilöllisten tunnisteiden lisääminen vähittäismyyntipakkauksiin tai tupakkatuotteiden lähettäminen toimintayksiköstä) (32 artiklan 1 kohta) ja **transaktiotapahtumat** (esimerkiksi laskun lähettäminen tai maksun vastaanottaminen) (33 artiklan 1 kohta). Vastuu transaktiotapahtumia koskevien tietojen kirjaamisesta ja toimittamisesta on tuotteiden myyjällä (33 artiklan 3 kohta).

Kaikissa tapauksissa valmistajien ja maahantuojien on toimitettava kirjatut tiedot ensisijaiseen tietovarastoonsa. Vaaditut tiedot sekä muoto, jossa ne on toimitettava, on määritetty liitteessä II olevan II luvun 3 ja 4 jaksossa. Ensisijaisesta tietovarastosta tullut kuittaussanoma osoittaa, että toimitus on onnistunut (32 artiklan 7 kohta ja 33 artiklan 4 kohta).

- 2. Vaadittujen tietojen toimittaminen määräajassa:** Valmistajien ja maahantuojien on varmistettava, että tiedot toimitetaan kolmen tunnin kuluessa tapahtumasta (34 artiklan 1 kohta), esimerkiksi kolmen tunnin kuluessa yksilöllisen tunnisteiden lisäämisestä vähittäismyyntipakkaukseen. Tästä on kaksi poikkeusta: tuotteiden lähettäminen toimintayksiköstä sekä tuotteiden siirtolastaus. Näitä tapahtumia koskevat tiedot on toimitettava 24 tuntia ennen kyseistä tapahtumaa (34 artiklan 3 kohta).

Yleisestä kolmen tunnin säännöstä on tiettyjä poikkeuksia: pk-yritykset (määritelty komission suosituksessa 2003/361/EY) sekä valmistajat tai maahantuojat, jotka käsittelevät unionin tasolla edellisenä kalenterivuonna alle 120 miljoonaa vähittäismyyntipakkaustason yksilöllistä tunnistetta, voivat toimittaa tiedot 24 tunnin kuluessa tapahtumasta (34 artiklan 4 kohta).

Ne, jotka eivät täytä edellä mainittuja kriteerejä, hyötyvät kuitenkin siirtymäajasta, jota sovelletaan kaikkiin talouden toimijoihin 20. toukokuuta 2028 saakka. Tänä aikana ne voivat toimittaa tiedot 24 tunnin kuluessa tapahtumasta (34 artiklan 5 kohta).

Poikkeuksia ei sovelleta lähetys- ja siirtolastaustapahtumiin, joista on aina ilmoitettava etukäteen (34 artiklan 3 kohta).

- 3. Yksilöllisten tunnisteiden koodaamisen varmistaminen käyttämällä oikeita tallennusvälineitä:** Yksilölliset tunnisteet koodataan tallennusvälineisiin (viivakoodeihin). Sallittuja tallennusvälinetyyppejä on vain kolme tasoa kohti (21 artiklan 1 ja 5 kohta): vähittäismyyntipakkausten osalta sallittuja ovat **Data Matrix**,

QR-koodi ja DotCode, ja tukkupakkausten osalta sallittuja ovat **Data Matrix, QR-koodi ja Code 128**.

Tallennusvälineiden laatuun sovelletaan erityisiä sääntöjä (22 artikla). Jokaiseen tallennusvälineeseen tulee muun muassa sisältyä ihmisen luettavissa oleva koodi, joka mahdollistaa tarvittaessa pääsyn yksilöllistä tunnistetta koskeviin tietoihin ilman lukulaitetta (23 artikla).

Päävastuita koskeva taulukko – valmistajat ja maahantuojat

Seuraavassa taulukossa esitetään valmistajien ja maahantuojien päävastuut jäljitettävyyjärjestelmässä. Huomaa kuitenkin, että taulukko ei ole tyhjentävä. Vastuista on tarkempia tietoja **täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2018/574** ja sen **liitteissä** sekä **delegoidussa asetuksessa (EU) 2018/573**.

Toimija	Vastuut
<p>Tupakkatuotteiden valmistajat ja maahantuojat</p>	<p><u>Tunnistekoodit</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – talouden toimijan tunnistekoodin pyytäminen (14 artikla) – toimintayksikön tunnistekoodin pyytäminen (16 artikla) – koneen tunnistekoodin pyytäminen (18 artikla) <p><u>Yksilöllinen tunniste</u></p> <p><i>Vähittäismyyntipakkaustason yksilölliset tunnistheet:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – vähittäismyyntipakkaustason yksilöllisten tunnisteeden pyytäminen tunnisteeden antajalta (9 artikla) – vähittäismyyntipakkausten merkitseminen yksilöllisellä tunnisteealla (6 artikla); aikaleiman lisääminen (8 artiklan 3 kohta) – vähittäismyyntipakkaustason yksilöllisten tunnisteeden varmentaminen (7 artikla) <p><i>Tukkupakkaustason yksilölliset tunnistheet:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – päätös pyytää yksilölliset tunnistheet tunnisteeden antajalta tai tuottaa ne itse asiaankuuluvien ISO-standardien mukaisesti (10 artikla) – jos pyydetään tunnisteeden antajalta: pyynnön esittäminen (13 artikla)

- jos tuotetaan itse: yksilöllisten tunnisteiden tuottaminen asiaankuuluvien ISO-standardien mukaisesti (10 artikla)
- tukkupakkausten merkitseminen yksilöllisellä tunnisteella (10 artikla); tunnisteiden antajien tuottamat yksilölliset tunnisteet: aikaleiman lisääminen (11 artiklan 3 kohta)

Tallennusvälineet

- (sähköisesti toimitettujen) vähittäismyyntipakkaustason yksilöllisten tunnisteiden ja tukkupakkaustason yksilöllisten tunnisteiden koodaaminen (21 artikla)
- optisten viivakoodien laadun varmistaminen (22 artikla)
- ihmisen luettavissa olevan koodin sisällyttäminen jokaiseen tallennusvälineeseen (23 artikla)

Tietovarastojärjestelmä

- ensisijaisen tietovaraston perustaminen (24 artikla ja 26 artikla)
- ehdotetun tietovaraston tarjoajan sekä kaikkien tarvittavien asiakirjojen, mukaan lukien sopimusluonnoksen, ilmoittaminen komissiolle (liitteessä I olevan A osan 1 ja 2 kohta)
- kaikkien tietovarastojärjestelmästä aiheutuvien kustannusten maksaminen ensisijaisen tietovaraston tarjoajien periminä maksuina (30 artikla)

Tietojen kirjaaminen ja toimittaminen

- tuotteiden liikkeitä koskevien tietojen kirjaaminen ja toimittaminen ensisijaiseen tietovarastoon (32 artikla) annettujen määräaikojen kuluessa (34 artikla)
- transaktioita koskevien tietojen kirjaaminen ja toimittaminen ensisijaiseen tietovarastoon (33 artikla) annettujen määräaikojen kuluessa (34 artikla)

II. JAKELIJAT JA TUKKUKAUPPIAAT

Jakelijoille ja tukkukauppiaille asetettavat vaatimukset voidaan ryhmitellä seuraavasti: **A)** pakkausten merkitseminen yksilöllisellä tunnisteella ja **B)** kirjausvelvoitteet.

A. Pakkausten merkitseminen yksilöllisellä tunnisteella

Keskeiset vaatimukset:

- 1. Talouden toimijoiden, toimintayksiköiden ja koneiden tunnistekoodien pyytäminen asianomaiselta tunnisteiden antajalta:** Kun jäsenvaltiot ovat nimenneet tunnisteiden antajat (*3 artikla*), jakelijoiden ja tukkukauppioiden on pyydettävä niiltä (ks. jäljempänä*) tunnistekoodit (*14 artikla ja 16 artikla*). Pyynnön mukana on toimitettava liitteessä II olevan II luvun 1 jaksossa vaaditut tiedot. Tunnisteiden antaja on sen jälkeen vastuussa tunnistekoodien antamisesta sekä kaikkia annettuja tunnistekodeja koskevan rekisterin perustamisesta ja ylläpitämisestä (*15 artikla ja 17 artikla*).

***Mistä TUNNISTEKOODIT pyydetään**

- Jakelijat ja tukkukauppiat -

Talouden toimijan tunnistekoodin hankkiminen: Jakelijoiden ja tukkukauppioiden on haettava koodia kunkin sellaisen jäsenvaltion toimivaltaiselta tunnisteiden antajalta, jossa ne harjoittavat toimintaa vähintään yhdessä toimintayksikössä (*14 artikla*).

Toimintayksikön tunnistekoodin hankkiminen: Jakelijoiden ja tukkukauppioiden on haettava koodia sen jäsenvaltion toimivaltaiselta tunnisteiden antajalta, jossa toimintayksikkö sijaitsee (*16 artikla*).

2. *(Sovelтуvissa tapauksissa)* **Tupakkatuotteiden tukkupakkaustason yksilöllisten tunnisteiden pyytäminen asianomaiselta tunnisteiden antajalta:** Jos jakelijat tai tukkukauppiat pakkaavat tai uudelleenpakkaavat tupakkatuotteita tukkupakkauksiin, pakkauksiin on lisättävä tukkupakkaustason yksilölliset tunnisteet (paitsi jos yksittäisten vähittäismyyntipakkausten lukemista lukulaitteella pidetään parempana vaihtoehtona).

Jakelija tai tukkukauppias voi pyytää tukkupakkaustason yksilölliset tunnisteet asianomaiselta tunnisteiden antajalta (ks. jäljempänä*) lähettämällä sille *liitteessä II olevan II luvun 2 jaksossa* vaaditut tiedot tai tuottaa ne itse standardin ISO/IEC 15459-1:2014 tai ISO/IEC 15459-4:2014 mukaisesti (*10 artikla*).

Tunnisteiden antajan sähköisesti toimittamiin tukkupakkaustason yksilöllisiin tunnisteisiin sovelletaan tiettyjä määräaikoja (*13 artikla*), ja tunnisteet on lisättävä pakkauksiin kuuden kuukauden kuluessa niiden vastaanottamisesta (*5 artiklan 1 kohta*).

***Mistä TUKKUPAKKAUSTASON YKSILÖLLISET TUNNISTEET pyydetään**

- Jakelijat ja tukkukauppiat -

Tukkupakkaustason yksilölliset tunnisteet on pyydetävä sen jäsenvaltion toimivaltaiselta tunnisteiden antajalta, jossa kyseiset tuotteet pakataan tukkupakkauksiin (*4 artiklan 3 kohta*).

(Vaihtoehtoisesti talouden toimijat voivat tuottaa tukkupakkaustason yksilölliset tunnisteet itse standardin ISO/IEC 15459-1:2014 tai ISO/IEC 15459-4:2014 mukaisesti (*10 artikla*).

3. *(Sovelтуvissa tapauksissa)* **Tukkupakkaustason yksilöllisten tunnisteiden lisääminen pakkauksiin:** Saatuaan tukkupakkaustason yksilölliset tunnisteet tunnisteiden antajalta (tai tuotettuaan ne itse) jakelijoiden ja tukkukauppioiden on lisättävä tunnisteet pakkauksiin. Jos tukkupakkaustason yksilölliset tunnisteet ovat tunnisteiden antajan tuottamia, jakelijoiden ja tukkukauppioiden on lisättävä niihin aikaleima (*11 artiklan 3 kohta*). Ennen pakkauksiin lisäämistä yksilölliset tunnisteet on koodattava käyttäen jotain sallittua tallennusvälinettä (*21 artiklan 5 kohta*) (ks. jäljempänä kohta B.3).

Tukkupakkaustason yksilöllisestä tunnisteesta on luotava linkki kaikkien tukkupakkauksen sisältämien vähittäismyyntipakkausten yksilöllisten tunnisteiden luetteloon (*12 artiklan 1 kohta*). *Liitteessä II olevan II luvun 3 jakson 3.2 kohdassa*

luetellut tiedot on tätä varten siirrettävä toissijaiseen tietovarastoon reitittimen välityksellä.

B. Kirjausvelvoitteet

Keskeiset vaatimukset:

- 1. Asiaankuuluvien tapahtumien kirjaaminen:** Asetuksen VI luvussa säädetään tuotteisiin liittyvistä tapahtumista, joita koskevat tiedot on kirjattava ja toimitettava. Tällaisia tapahtumia ovat tuotteiden **liikkeisiin** liittyvät tapahtumat (esimerkiksi yksilöllisten tunnisteiden lisääminen vähittäismyyntipakkauksiin tai tupakkatuotteiden lähettäminen toimintayksiköstä) (32 artiklan 1 kohta) ja **transaktiotapahtumat** (esimerkiksi laskun lähettäminen tai maksun vastaanottaminen) (33 artiklan 1 kohta). Vastuu transaktiotapahtumia koskevien tietojen kirjaamisesta ja toimittamisesta on tuotteiden myyjällä (33 artiklan 3 kohta).

Jakelijoiden ja tukkukauppiaiden on toimitettava kirjatut tiedot toissijaiseen tietovarastoon **reitittimen** välityksellä (32 artiklan 2 kohta ja 33 artiklan 2 kohta). Toimitettavat tiedot sekä muoto, jossa ne on toimitettava, on määritetty kunkin tapahtuman osalta täsmällisesti *liitteessä II olevan II luvun 3 ja 4 jaksossa*. Tietojen toimituksen katsotaan onnistuneen, kun jakelija tai tukkukauppias saa kuittaussanomana reitittimestä (32 artiklan 7 kohta ja 33 artiklan 4 kohta).

- 2. Vaadittujen tietojen toimittaminen määräajassa:** Jakelijoiden ja tukkukauppiaiden on varmistettava, että ne toimittavat tiedot kolmen tunnin kuluessa tapahtumasta (34 artiklan 1 kohta), esimerkiksi kolmen tunnin kuluessa tukkupakkaustason yksilöllisen tunnisteiden lisäämisestä tai laskun ja yksilöllisen tunnisteiden välisen linkin luomisesta (laskutus voi tapahtua ennen lähettämistä tai sen jälkeen). Tästä on kaksi poikkeusta: tuotteiden lähettäminen toimintayksiköstä sekä tuotteiden siirtolastaus. Näitä tapahtumia koskevat tiedot on toimitettava 24 tuntia ennen kyseistä tapahtumaa (34 artiklan 3 kohta).

Kolmen tunnin säännöstä on tiettyjä poikkeuksia: pk-yritykset (määritelty komission suosituksessa 2003/361/EY) sekä ne, jotka käsittelivät unionin tasolla edellisenä kalenterivuonna alle 120 miljoonaa vähittäismyyntipakkaustason yksilöllistä tunnistetta, voivat toimittaa tiedot 24 tunnin kuluessa tapahtumasta (34 artiklan 4 kohta).

Ne, jotka eivät täytä edellä mainittuja kriteerejä, hyötyvät kuitenkin siirtymäajasta, jota sovelletaan kaikkiin talouden toimijoihin 20. toukokuuta 2028 saakka. Tänä aikana ne voivat toimittaa vaaditut tiedot 24 tunnin kuluessa tapahtumasta (34 artiklan 5 kohta).

Näitä poikkeuksia ei sovelleta lähetys- ja siirtolastaustapahtumiin, joista on aina ilmoitettava etukäteen (34 artiklan 3 kohta).

- 3. Yksilöllisten tunnisteiden koodaamisen varmistaminen käyttämällä oikeita tallennusvälineitä:** Yksilölliset tunnisteet koodataan tallennusvälineisiin (viivakoodeihin). Sallittuja tallennusvälinetyyppejä on vain kolme tasoa kohti (21 artiklan 1 ja 5 kohta): vähittäismyyntipakkausten osalta sallittuja ovat **Data Matrix**,

QR-koodi ja DotCode, ja tukkupakkausten osalta sallittuja ovat **Data Matrix, QR-koodi ja Code 128**.

Tallennusvälineiden laatuun sovelletaan erityisiä sääntöjä (22 artikla). Jokaiseen tallennusvälineeseen tulee muun muassa sisältyä ihmisen luettavissa oleva koodi, joka mahdollistaa tarvittaessa pääsyn yksilöllistä tunnistetta koskeviin tietoihin ilman lukulaitetta (23 artikla).

Päävastuita koskeva taulukko – jakelijat ja tukkukauppiat

Seuraavassa taulukossa esitetään jakelijoiden ja tukkukauppioiden päävastuut jäljitettävyyjärjestelmässä. Huomaa kuitenkin, että taulukko ei ole tyhjentävä. Vastuista on tarkempia tietoja **täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2018/574** ja sen **liitteissä**.

Toimija	Vastuut
Jakelijat ja tukkukauppiat	<p><u>Tunnistekoodit</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – talouden toimijan tunnistekoodin pyytäminen (14 artikla) – toimintayksikön tunnistekoodin pyytäminen (16 artikla) – koneen tunnistekoodin pyytäminen (18 artikla) <p><u>Tukkupakkaustason yksilöllisen tunnisteen pyytäminen</u> (soveltuviissa tapauksissa)</p> <ul style="list-style-type: none"> – päätös pyytää tukkupakkaustason yksilölliset tunnistetunnisteiden antajalta tai tuottaa ne itse asiaankuuluvien ISO-standardien mukaisesti (10 artikla) – jos pyydetään tunnistetunnisteiden antajalta: pyynnön esittäminen (13 artikla) – jos tuotetaan itse: yksilöllisten tunnistetunnisteiden tuottaminen asiaankuuluvien ISO-standardien mukaisesti (10 artikla) <p><u>Tukkupakkaustason yksilöllisen tunnisteen lisääminen pakkauksiin</u> (soveltuviissa tapauksissa)</p> <ul style="list-style-type: none"> – tukkupakkausten merkitseminen yksilöllisellä tunnistetunnisteella (10 artikla); tunnistetunnisteiden antajien tuottamat yksilölliset tunnistetunnisteet: aikaleiman lisääminen (11 artiklan 3 kohta)

	<p><u>Tallennusvälineet</u> (soveltuvissa tapauksissa)</p> <ul style="list-style-type: none">– tukkupakkaustason yksilöllisten tunnisteiden koodaaminen (21 artikla)– optisten viivakoodien laadun varmistaminen (22 artikla)– ihmisen luettavissa olevan koodin sisällyttäminen jokaiseen tallennusvälineeseen (23 artikla) <p><u>Tietojen kirjaaminen ja toimittaminen</u></p> <ul style="list-style-type: none">– tuotteiden liikkeitä koskevien tietojen kirjaaminen ja toimittaminen reitittimeen (32 artikla) annettujen määräaikojen kuluessa (34 artikla)– transaktioita koskevien tietojen kirjaaminen ja toimittaminen reitittimeen (33 artikla) annettujen määräaikojen kuluessa (34 artikla)
--	---

III. ENSIMMÄISTEN VÄHITTÄISMYYNTIPAIKKOJEN TOIMINNANHARJOITTAJAT

Tupakkatuotteiden liikkeitä on kirjattava jäljitettävyyjärjestelmässä aina valmistajasta **ensimmäistä vähimmäismyyntipaikkaa edeltävään** talouden toimijaan saakka.

Täytäntöönpanoasetuksen 2 artiklan 3 kohdassa olevan määritelmän mukaan **ensimmäinen vähittäismyyntipaikka** on toimintayksikkö, jossa tuotteet saatetaan markkinoille (eli asetetaan unionissa sijaitsevien kuluttajien saataville) ensimmäistä kertaa, tupakkatuotteiden myyntiautomaatit mukaan luettuina.

Ensimmäisten vähittäismyyntipaikkojen toiminnanharjoittajien ainoana tehtävänä jäljitettävyyjärjestelmässä on varmistaa **talouden toimijan tunnistekoodin ja toimintayksikön tunnistekoodin** hankkiminen.

(Huomautus: Jos yritys toimii sekä ensimmäisenä vähittäismyyntipaikkana että tukkukauppiana tai jakelijana myöhemmille vähittäismyyntipaikoille, sen on varmistettava käsittelemiensä tuotteiden jäljitettävyys ensimmäiseen vähittäismyyntipaikkaan lähettämiseen saakka. Tupakkatuotteiden tukkukaupan osalta on noudatettava edellisessä luvussa esitetyt tukkukauppiaille ja jakelijoille asetettuja vaatimuksia.)

Talouden toimijan ja toimintayksikön tunnistekoodien hakeminen

Keskeiset vaatimukset:

1. Talouden toimijan ja toimintayksikön tunnistekoodien pyytäminen asianomaiselta tunnisteiden antajalta: Ensimmäisten vähittäismyyntipaikkojen toiminnanharjoittajien ainoana tehtävänä jäljitettävyyjärjestelmässä on hankkia **talouden toimijan tunnistekoodi ja toimintayksikön tunnistekoodi** asianomaiselta tunnisteiden antajalta* (14 artikla ja 16 artikla). Tunnistekoodit on hankittava, jotta varmistetaan, että muut talouden toimijat voivat toimittaa tuotteita vähittäismyyntipaikkaan ja täyttää samalla omat järjestelmään liittyvät velvoitteensa.

On hyvä muistaa, että ensimmäisten vähittäismyyntipaikkojen toiminnanharjoittajat voivat pyytää toista talouden toimijaa (kolmatta osapuolta, esimerkiksi käyttämäänsä jakelijaa, tukkukauppiasta tai muuta toimittajaa) hakemaan tunnistekoodeja niiden puolesta (14 artiklan 3 kohta ja 16 artiklan 3 kohta). Tällaisen kolmannen osapuolen on myös oltava rekisteröity, ja sen on täytynyt saada tunnistekoodit jo aiemmin. Kolmannen osapuolen suorittamaan rekisteröintiin on oltava ensimmäisen vähittäismyyntipaikan toiminnanharjoittajan suostumus. Kolmannen osapuolen on ilmoitettava toiminnanharjoittajalle kaikki rekisteröintitiedot, mukaan lukien kaikki annetut koodit.

***Mistä TUNNISTEKOODIT pyydetään**

- Ensimmäisten vähittäismyyntipaikkojen toiminnanharjoittajat -

Talouden toimijan tunnustekoodin hankkiminen: **Ensimmäisten vähittäismyyntipaikkojen toiminnanharjoittajien** on joko haettava koodia kunkin sellaisen jäsenvaltion toimivaltaiselta tunnisteiden antajalta, jossa ne harjoittavat toimintaa (*14 artiklan 1 kohta*), tai pyydettyä toista rekisteröityä talouden toimijaa (kolmatta osapuolta, esimerkiksi rekisteröityä jakelijaa tai tukkukauppiasta) hakemaan koodia niiden puolesta (*14 artiklan 3 kohta*).

Toimintayksikön tunnustekoodin hankkiminen: **Ensimmäisten vähittäismyyntipaikkojen toiminnanharjoittajien** on joko haettava koodia sen jäsenvaltion toimivaltaiselta tunnisteiden antajalta, jossa toimintayksikkö sijaitsee (*16 artiklan 1 kohta*), tai pyydettyä toista rekisteröityä talouden toimijaa (kolmatta osapuolta, esimerkiksi rekisteröityä jakelijaa tai tukkukauppiasta) hakemaan koodia niiden puolesta (*16 artiklan 3 kohta*).

Päävastuita koskeva taulukko – ensimmäisten vähittäismyyntipaikkojen toiminnanharjoittajat

Seuraavassa taulukossa esitetään ensimmäisten vähittäismyyntipaikkojen toiminnanharjoittajien päävastuut jäljitettävyyssjärjestelmässä. Huomaa kuitenkin, että taulukko ei ole tyhjentävä. Vastuista on tarkempia tietoja **täytäntöpanoasetuksessa (EU) 2018/574** ja sen **liitteissä**.

Toimija	Vastuut
Ensimmäisten vähittäismyyntipaikkojen toiminnanharjoittajat	<u>Tunnistekoodit</u> <ul style="list-style-type: none">– talouden toimijan tunnistekoodin hakeminen itse (14 artikla) <i>tai</i> rekisteröidyn kolmannen osapuolen (esimerkiksi rekisteröidyn jakelijan tai tukkukauppiaan) välityksellä– toimintayksikön tunnistekoodin hakeminen itse (16 artikla) <i>tai</i> rekisteröidyn kolmannen osapuolen (esimerkiksi rekisteröidyn jakelijan tai tukkukauppiaan) välityksellä

IV. JÄSENVALTIOIDEN VIRANOMAISET

Jäsenvaltioiden viranomaisille asetettavat vaatimukset voidaan ryhmitellä seuraavasti: **A)** tunnisteiden antajan nimeäminen ja **B)** pääsy tallennettuihin tietoihin.

A. Tunnisteiden antajan nimeäminen

Keskeiset vaatimukset:

1. Tunnisteiden antajan nimeäminen: Vähittäismyyntipakkauksiin (ja soveltuviissa tapauksissa tukkupakkauksiin) lisättävien yksilöllisten tunnisteiden on oltava kunkin jäsenvaltion nimeämien riippumattomien kolmansien osapuolten eli ”tunnisteiden antajien” tuottamia (*3 artikla*). Tämä nimeämismenettely on ensimmäisiä teknisiä vaiheita jäljitysjärjestelmää perustettaessa, ja se on saatava päätökseen yhden vuoden kuluessa **delegoidun asetuksen** voimaantulosta (*3 artiklan 1 kohta*). Jäsenvaltiot voivat nimetä tunnisteiden antajiksi esimerkiksi valtion virastoja, voittoa tavoittelemattomia yhteisöjä tai erikoistuneita IT-palvelujen tarjoajia. Asetuksessa määritetään jäsenvaltioiden avuksi nimeämismenettelyä varten muun muassa riippumattomuutta koskevia erityisiä edellytyksiä (*3 artikla ja 35 artikla*), jotka tunnisteiden antajan on täytettävä. Kullakin tunnisteiden antajalla on oltava yksilöllinen tunnuskoodi (*3 artiklan 4 kohta*). Sama tunnisteiden antaja voidaan nimetä useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa, mutta sen on silloin oltava tunnistettavissa samalla koodilla (*3 artiklan 5 kohta*). Jos tunnisteiden antajat aikovat käyttää alihankintaa, niiden nimeäminen on mahdollista vain, jos ne ovat ilmoittaneet ehdotettujen alihankkijoiden nimet jäsenvaltioille. (Lisäksi kaikkien alihankkijoiden on täytettävä 35 artiklassa säädetyt riippumattomuuden edellytykset).

2. Ilmoittaminen komissiolle ja tunnisteiden antajaa koskevien tietojen julkaisun varmistaminen: Jokaisen jäsenvaltion on ilmoitettava nimeämänsä tunnisteiden antaja ja sen tunnuskoodi komissiolle yhden kuukauden kuluessa nimeämisestä (*3 artiklan 6 kohta*). Jäsenvaltion on myös varmistettava, että nimettyä tunnisteiden antajaa koskevat tiedot asetetaan julkisesti saataville (*3 artiklan 7 kohta*).

B. Pääsy tallennettuihin tietoihin

Keskeiset vaatimukset:

1. Kansallisten virkamiesten nimeäminen: Viranomaisten on nimettävä yksi tai useampi kansallinen virkamies, joka vastaa kyseisen kansallisen viranomaisen tietovarastojärjestelmään liittyvien käyttöoikeuksien luomisesta, hallinnoinnista, peruuttamisesta ja myöntämisestä (*25 artiklan 1 kohdan k alakohta*).

2. Pääsy tietoihin valvontatyökalun avulla: Toissijainen tietovarasto, jossa on kopio kaikista tallennetuista tiedoista, sisältää valvontatyökalun (graafiset ja ei-graafiset käyttöliittymät), jonka avulla jäsenvaltiot ja komissio voivat etsiä ja analysoida

tupakkatuotteiden liikkeitä etäyhteyden kautta mahdollisten sääntöjenvastaisuuksien tutkimiseksi ja havaitsemiseksi. Valvontatyökalun avulla on voitava käyttää kaikkia tietovarastojärjestelmään tallennettuja tietoja ja tehdä hakuja niihin (27 artiklan 2 kohta). Lisäksi sen on mahdollistettava automaattiset varoitukset ja määräaikaishavaintoja koskevat pyynnöt (27 artiklan 3 kohta) erityisiin tapahtumiin (esimerkiksi yksilöllisten tunnisteen kaksoiskappaleiden esiintyminen laillisessa toimitusketjussa) liittyvien riskinarviointisääntöjen perusteella. Viranomaiset voivat tällöin pyytää, että automaattiset varoitukset ja/tai raportit lähetetään tiettyyn ulkopuoliseen osoitteeseen, kuten sähköpostiosoitteeseen tai IP-osoitteeseen (27 artiklan 4 kohta).

3. Pääsy tallennettuihin tietoihin kannettavien laitteiden avulla (offline-tila):

Jäsenvaltioiden toimivaltaisilla viranomaisilla on oltava mahdollisuus poimia ja lukea yksilöllisten tunnisteen tietoja kannettavien lukulaitteiden avulla missä tahansa. Niiden on toisin sanoen pystyttävä määrittämään yksilölliseen tunnisteseen koodatut tiedot menemättä tietovarastojärjestelmään. Tämän mahdollistavat kunkin tunnisteen antajan luomat niin sanotut sähköiset erillistiedostot, jotka toimivaltaiset viranomaiset voivat ladata käyttämiinsä kannettaviin laitteisiin (esimerkiksi älypuhelimiin tai lukulaitteisiin) toissijaisesta tietovarastosta (20 artikla). Kannettavat laitteet voivat näiden erillistiedostojen avulla poimia yksilöllisen tunnisteen tiedot ja asettaa ne käyttäjän saataville offline-tilassa.

4. Tietojenvaihto ulkopuolisten järjestelmien kanssa: Jäljitettävyyssysteemissä jäsenvaltiot ja komissio voivat syöttää tietovarastojärjestelmään tallennettuja tietoja käyttämiinsä ja hallinnoimiinsa muihin ulkopuolisiin järjestelmiin. Tämä tapahtuu pääasiassa seuraavasti: Tietovarastojärjestelmän avulla on voitava ladata järjestelmään tallennettuja täydellisiä ja valikoituja tietokokonaisuuksia (25 artiklan 1 kohdan 1 kohta). Nämä tietokokonaisuudet voidaan sen jälkeen yhdistää muihin ulkopuolisiin järjestelmiin. Jäljitettävyyssysteemi tallentaa tuotteita koskevat tiedot käyttämällä hallinnollista viitekoodia (ARC), mikä takaa yhteentoimivuuden valmisteveron alaisten tuotteiden liikkumisen ja valvonnan järjestelmän (EMCS) kanssa. Jokaisen kirjatun tupakkatuotteen tunnisteen tietojen avulla jäsenvaltiot voivat samalla tavoin yhdistää toimitusketjun tiedot tuotteista ilmoitettuihin tietoihin, jotka on tallennettu EU:n yhteiseen ilmoitusportaaliin (EU-CEG).

Päävastuita koskeva taulukko – jäsenvaltioiden viranomaiset

Seuraavassa taulukossa esitetään jäsenvaltioiden viranomaisten päävastuut jäljitettävyyssjärjestelmässä. Huomaa kuitenkin, että taulukko ei ole tyhjentävä. Vastuista on tarkempia tietoja täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2018/574 ja sen liitteissä.

Toimija	Vastuut
Jäsenvaltioiden viranomaiset	<p><u>Tunnisteiden antaja</u></p> <ul style="list-style-type: none">– tunnisteiden antajan valinta ja nimeäminen (3 artiklan 1 kohta)– tunnisteiden antajien, tietovarastopalvelujen ja väärentämisen paljastavien laitteiden tarjoajien sekä soveltuviissa tapauksissa niiden alihankkijoiden riippumattomuuden varmistaminen (35 artikla)– nimetyn tunnisteiden antajan ja sen tunnuskoodin ilmoittaminen komissiolle; näihin liittyvien tietojen julkaisun varmistaminen (3 artiklan 6 ja 7 kohta) <p><u>Tietovarastojärjestelmä</u></p> <ul style="list-style-type: none">– valvontatyökalun käyttöoikeuksia hallinnoivan kansallisen virkamiehen nimeäminen (25 artiklan I kohdan k alakohta)– pääsy jäljitettävyystietoihin valvontatyökalun ja kannettavien laitteiden avulla täytäntöönpanon valvontaan liittyviä tarkoituksia varten; tarvittaessa tietojenvaihto ulkopuolisten järjestelmien kanssa

V. EUROOPAN KOMISSIO

Euroopan komissiolle asetettavat vaatimukset liittyvät pääasiassa tietovarastojärjestelmään.

Tietovarastojärjestelmä

Keskeiset vaatimukset:

1. Ensisijaisen tietovaraston tarjoajien hyväksyminen: Euroopan komission on arvioitava kaikki valmistajien ja maahantuojien sille ilmoittamat ehdotetut ensisijaisen tietovaraston tarjoajat (erityisesti niiden riippumattomuus ja tekniset valmiudet) ja tiedontallennussopimusten luonnokset sekä hyväksyttävä tai hylättävä ne kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta (*liitteessä I olevan A osan 3 kohta*).

2. Ilmoitettuja ja hyväksytyjä ensisijaisen varaston tarjoajia koskevien luetteloiden julkaiseminen: Euroopan komission vastuulla on myös varmistaa, että luettelot kaikista ilmoitetuista ja hyväksytyistä ensisijaisen varaston tarjoajista julkaistaan verkkosivustolla (*liitteessä I olevan A osan 8 kohta*).

3. Toissijaisen tietovaraston ylläpitäjän nimeäminen: Komission on nimettävä hyväksytyjen ensisijaisen tietovaraston tarjoajien joukosta (yhdessä) toissijaisen tietovaraston ylläpitäjä. Tähän prosessiin sovellettavat menettelyt on vahvistettu liitteessä I olevassa B osassa. Toissijaisen tietovaraston ylläpitäjä nimetään viimeistään kahdeksan kuukauden kuluttua delegoidun asetuksen voimaantulosta, ja komissio julkaisee nimeämisen tulokset. Sen jälkeen jokaisen ensisijaisen tietovaraston tarjoajan on tehtävä sopimus toissijaisen tietovaraston ylläpitäjän kanssa. Allekirjoitetut sopimukset on toimitettava komissiolle yhden kuukauden kuluessa toissijaisen tietovaraston ylläpitäjän nimeämisestä.

Toissijaisessa tietovarastossa on yleinen kopio kaikista ensisijaisiin tietovarastoihin kirjatuihin ja tallennettuihin toimitusketjun tapahtumia koskevista tiedoista. Tärkeintä on, että jäsenvaltiot voivat siihen liittyvien käyttöliittymien avulla tehdä hakuja sekä määrittellä sääntöjä automaattisille varoituksille ja määräaikaishavainnoille, jotka koskevat järjestelmään tallennettuja toimitusketjun tietoja. Toissijaisen tietovaraston ylläpitäjä vastaa ensisijaisien tietovarastojen ja reitittimen käyttämisen tiedon tallennusmuodon ja tiedonvaihtoa koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen sekä yhteisen tietohakemiston määrittämisestä (*28 artikla*). Toissijaisen tietovaraston ylläpitäjään sovelletaan lisäksi useita muita yleisiä teknisiä vaatimuksia (*25 artikla*) ja menettelysääntöjä (*liitteessä I oleva B ja C osa*), joiden tarkoituksena on varmistaa järjestelmän riippumattomuus, toimivuus ja yhteentoimivuus.

Toissijaisen tietovaraston ylläpitäjän on myös perustettava reititin, jonka kautta muut talouden toimijat kuin valmistajat ja maahantuojat voivat ilmoittaa tietoja (*29 artikla*). Näistä tiedoista toimitetaan kopio asianomaisiin ensisijaisiin tietovarastoihin.

Päävastuita koskeva taulukko – Euroopan komissio

Seuraavassa taulukossa esitetään Euroopan komission päävastuut jäljitettävyyjärjestelmässä. Huomaa kuitenkin, että taulukko ei ole tyhjentävä. Vastuista on tarkempia tietoja täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2018/574 ja sen liitteissä sekä delegoidussa asetuksessa (EU) 2018/573.

Toimija	Vastuut
Euroopan komissio	<u>Tietovarastojärjestelmä</u> <ul style="list-style-type: none">– ensisijaisen tietovaraston tarjoajien hyväksyminen (liitteessä I olevan A osan 3 ja 4 kohta)– ilmoitettuja ja hyväksytyjä ensisijaisen varaston tarjoajia koskevien luetteloiden julkaiseminen (liitteessä I olevan A osan 8 kohta)– toissijaisen tietovaraston ylläpitäjän nimeäminen (liitteessä I olevan B osan 1 kohta) ja ylläpitäjän nimen julkaiseminen (liitteessä I olevan A osan 3 kohta)

II. Tupakkatuotteiden turvaominaisuusjärjestelmä

Yleiskatsaus

Turvaominaisuusjärjestelmän tavoitteena on auttaa toimivaltaisia viranomaisia ja kuluttajia tunnistamaan lailliset tupakkatuotteet. Tupakkatuotedirektiivin 16 artiklan mukaan kaikissa EU:n markkinoille saatettujen tupakkatuotteiden vähittäismyyntipakkauksissa on oltava näkyvistä ja näkymättömistä tekijöistä koostuva, väärinkäytöltä suojaava turvaominaisuus.

Turvaominaisuusjärjestelmää koskevat keskeiset vaatimukset on vahvistettu seuraavissa säädöksissä:

- **tupakkatuotedirektiivin 16 artikla**
- **komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2018/576** tupakkatuotteisiin lisättävien turvaominaisuuksien teknisistä standardeista (mukaan lukien sen liite I).

Järjestelmän yksityiskohtainen kuvaus

Tupakkatuotedirektiivin 16 artiklan 1 kohdan mukaan kaikissa tupakkatuotteiden vähittäismyyntipakkauksissa on oltava turvaominaisuus, joka

- koostuu näkyvistä ja näkymättömistä tekijöistä ja suojaa väärinkäytöltä
- on painettu tai kiinnitetty pysyvästi (kiinnittämisen ja painamisen yhdistelmä mukaan luettuna)
- ei ole irrotettavissa
- ei ole esimerkiksi veromerkkien ja hintamerkintöjen peittämä.

Turvaominaisuuksien teknisiä standardeja koskevat keskeiset lisävaatimukset on määritetty yksityiskohtaisesti **tupakkatuotteisiin lisättävien turvaominaisuuksien teknisistä standardeista annetussa komission täytäntöönpanopäätöksessä (EU) 2018/576**.

Sidosryhmille asetettavat keskeiset vaatimukset tupakkatuotteiden turvaominaisuusjärjestelmässä

Seuraavissa luvuissa esitetään tupakkatuotteiden turvaominaisuusjärjestelmää koskevat keskeiset vaatimukset sidosryhmittäin.

Jollei toisin mainita, kaikki jäljempänä olevat artiklaviittaukset liittyvät **tupakkatuotteisiin lisättävien turvaominaisuuksien teknisistä standardeista annettuun täytäntöönpanopäätökseen (EU) 2018/576 (mukaan lukien sen liite I).**

I. JÄSENVALTIOIDEN VIRANOMAISET SEKÄ VALMISTAJAT JA MAAHANTUOJAT

Jäsenvaltioiden viranomaisille asetettavat vaatimukset voidaan ryhmitellä seuraavasti: **A)** aitoustekijät ja turvaominaisuudet, **B)** turvaominaisuuksien koskemattomuus ja riippumattomuus sekä **C)** turvaominaisuuksien aitouden tarkistaminen.

Valmistajille ja maahantuojille asetettavat vaatimukset kuuluvat pääasiassa seuraavaan ryhmään: **A)** aitoustekijät ja turvaominaisuudet. Valmistajat ja maahantuojat ovat ensisijaisesti vastuussa niiden jäsenvaltioiden asettamien vaatimusten noudattamisesta, joiden markkinoille ne saattavat tuotteitaan.

A) Aitoustekijät ja turvaominaisuudet

Keskeiset vaatimukset

Jäsenvaltiot:

- 1. Turvaominaisuuksien oikean koostumuksen varmistaminen:** Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jokainen turvaominaisuus, joka lisätään jäsenvaltion markkinoille saatettavien tupakkatuotteiden vähittäismyyntipakkauksiin, koostuu vähintään viidestä erilaisesta aitoustekijästä. Lisäksi on varmistettava, että näistä aitoustekijöistä vähintään yksi on näkyvä², yksi on osittain piilotettu³ ja yksi on piilotettu⁴ (3 artiklan 1 kohta) ja vähintään yksi on sellaisen kolmannen osapuolen toimittama, joka täyttää päätöksen 8 artiklassa säädetyt riippumattomuutta koskevat vaatimukset (3 artiklan 2 kohta).
- 2. Sallittujen aitoustekijöiden yhdistelmien ilmoittaminen:** Jokaisen jäsenvaltion on ilmoitettava tupakkatuotteiden valmistajille ja maahantuojille niiden aitoustekijöiden yhdistelmä tai yhdistelmät, joita on käytettävä kyseisen jäsenvaltion markkinoille saatettaviin tuotteisiin lisättävissä turvaominaisuuksissa. Käytettävät yhdistelmät voivat sisältää minkä tahansa päätöksen liitteessä I vahvistetun aitoustekijän, mutta jäsenvaltiot voivat vapaasti valita myös muita vaatimukset täyttäviä aitoustekijöitä.

² ”Näkyvällä” tarkoitetaan yhdellä tai useammalla ihmisaistilla ilman ulkoisia laitteita suoraan havaittavaa. Standardissa ISO 12931:2012 tarkoitettu aitouden tarkistusratkaisujen luokka ”näkyvä” (”overt”) katsotaan tämän määritelmän mukaiseksi.

³ ”Osittain piilotetulla” tarkoitetaan sellaista, jota ei ihmisaistein voi suoraan havaita mutta joka on kyseisin aistein havaittavissa käytettäessä ulkoisia laitteita, kuten UV-lamppua tai erityiskynää tai -huopakynää, joka ei edellytä erityistä asiantuntemusta tai erityiskoulutusta. Standardissa ISO 12931:2012 tarkoitettu luokka ”piilotettu” (”covert”), johon kuuluvat aitouden tarkistusratkaisut voidaan tarkistaa yleisesti myynnissä olevilla välineillä, katsotaan tämän määritelmän mukaiseksi.

⁴ ”Piilotetulla” tarkoitetaan sellaista, joka ei ole ihmisaistein suoraan havaittavissa vaan joka voidaan havaita ainoastaan käyttämällä tähän tarkoitukseen rakennettuja välineitä tai ammattikäyttöön tarkoitettuja laboratoriolaitteita. Standardissa ISO 12931:2012 tarkoitettujen aitouden tarkistusratkaisujen ”piilotettu” (”covert”) -luokat, jotka edellyttävät tähän tarkoitukseen rakennettuja välineitä ja rikosteknistä analyysiä, katsotaan tämän määritelmän mukaisiksi.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava käytettävät yhdistelmät kaikille tupakkatuotteiden valmistajille ja maahantuojille **20. syyskuuta 2018** mennessä. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava yhdistelmien mahdolliset myöhemmät muutokset kuusi kuukautta ennen päivämäärää, jona muutosten on tarkoitus tulla voimaan (*3 artikla*).

- 3. Päätös veromerkkien käytöstä turvaominaisuutena ja siitä ilmoittaminen:** Jokainen jäsenvaltio voi päättää, voidaanko sen veromerkkejä (tai verotustarkoituksessa käytettäviä kansallisia tunnistemerkkejä) käyttää turvaominaisuutena. Jäsenvaltioiden on silloin tarkistettava, onko niiden veromerkki tai kansallinen tunnistemerkki päätöksen 3 artiklan ja tupakkatuotedirektiivin 16 artiklan vaatimusten mukainen (*4 artiklan 1 kohta*). Jos nämä vaatimukset täyttyvät vain osittain, jäsenvaltioiden on ilmoitettava tupakkatuotteiden valmistajille ja maahantuojille **20. syyskuuta 2018** mennessä, millaisia muita aitoustekijöitä on käytettävä veromerkkin tai kansallisen tunnistemerkin lisäksi (*4 artiklan 2 kohta*).

Keskeiset vaatimukset

Valmistajat ja maahantuojat:

- 1. Turvaominaisuuksia koskevien vaatimusten noudattaminen kussakin sellaisessa jäsenvaltiossa, jonka markkinoille tuotteita saatetaan:** Valmistajien ja maahantuojien on varmistettava, että ne tuntevat sellaisten jäsenvaltioiden turvaominaisuuksia koskevat vaatimukset, joiden markkinoille ne saattavat tuotteitaan, ja että ne pystyvät noudattamaan näitä sääntöjä.

B) Turvaominaisuuksien koskemattomuus ja riippumattomuus

Keskeiset vaatimukset

Jäsenvaltiot:

- 1. Turvaominaisuuksien koskemattomuuden varmistaminen:** Toimivaltaiset viranomaiset voivat päättää vapaasti, ottavatko ne käyttöön turvaominaisuuksien vuorottelujärjestelmän ja miten sen on tarkoitus toimia (*6 artiklan 1 kohta*). Poikkeuksena tästä säännöstä on tilanne, jossa jäsenvaltiolla on syytä uskoa, että turvaominaisuuden aitoustekijän koskemattomuus on vaarantunut. Jäsenvaltion on silloin varmistettava, että kyseinen turvaominaisuus korvataan tai sitä muutetaan. Asiasta on ilmoitettava valmistajille, maahantuojille ja kyseisten turvaominaisuuksien tarjoajille viiden työpäivän kuluessa (*6 artiklan 2 kohta*).

Jäsenvaltioiden on myös varmistettava turvaominaisuuksien lisääminen tupakkatuotteisiin niin, ettei niitä ei ole mahdollista korvata, käyttää uudelleen tai muuttaa (5 artiklan 2 kohdan b alakohta). Turvaominaisuuksien tuotanto- ja jakelumenettelyjen turvallisuuteen voidaan soveltaa kansallisia virallisia ohjeita tai vaatimuksia (6 artiklan 3 kohta).

- 2. Vähintään yhden sellaisen aitoustekijän vaatiminen, joka on kolmantena osapuolena olevan riippumattoman tarjoajan toimittama:** Jokaisessa turvaominaisuudessa vähintään yhden aitoustekijän on oltava riippumattoman kolmannen osapuolen toimittama (3 artiklan 2 kohta). Tätä varten jäsenvaltioiden on varmistettava, että aitoustekijän toimittava kolmas osapuoli täyttää (8 artiklassa säädetyt) riippumattomuuden edellytykset. Näihin edellytyksiin kuuluu, että aitoustekijöiden tarjoaja on riippumaton tupakkateollisuudesta sekä oikeudellisesti (oikeudellinen rakenne, organisaatio ja päätöksentekoprosessit; ei suoraan tai välillisesti tupakkateollisuuden määräysvallassa – 8 artiklan 1 kohdan a alakohta) että taloudellisesti (tarjoajan yritys tai yritysryhmä saanut ennen tehtäviensä aloittamista alle 10 prosenttia liikevaihdostaan tupakkateollisuudelle toimitetuista tavaroista ja palveluista kahden edellisen kalenterivuoden aikana; kunakin seuraavana kalenterivuotena tällainen liikevaihto alle 20 prosenttia – 8 artiklan 1 kohdan b alakohta).

Jäsenvaltioiden on varmistettava, ettei aitoustekijöitä tarjoavan yrityksen johdosta vastaavien henkilöiden ja tupakkateollisuuden välillä ole eturistiriitoja (8 artiklan 1 kohdan c alakohta). Jos aitoustekijöiden tarjoaja käyttää alihankkijoita, sen vastuulla on varmistaa, että riippumattomuuden edellytykset täyttyvät (8 artiklan 2 kohta). Jäsenvaltiot voivat vaatia toimittamaan asiakirjoja riippumattomuuden edellytysten täyttymisen arviointia varten (8 artiklan 3 kohta), ja kaikista kaksi peräkkäistä vuotta vallitsevista olosuhteiden muutoksista on ilmoitettava jäsenvaltioille (8 artiklan 4 kohta).

C) Turvaominaisuuksien aitouden tarkistaminen

Keskeiset vaatimukset

Jäsenvaltiot:

- 1. Valmius tarkistaa jäsenvaltion kansallisille markkinoille tarkoitettujen tupakkatuotteiden aitous:** Jäsenvaltioiden on varmistettava valmistajille ja maahantuojille ilmoitettujen sallittujen aitoustekijöiden yhdistelmien perusteella, että niillä on käytettävissään tarvittavat keinot ja tiedot jäsenvaltion markkinoille saatetun tuotteen aitouden määrittämiseksi (7 artiklan 1 kohta). Aitous on määritettävä

analysoimalla sallituista aitoustehtäjäistä koostuva turvaominaisuus, joka on lisätty kyseisen tupakkatuotteen vähittäismyyntipakkaukseen.

Tätä varten jäsenvaltioiden on kirjallisella pyynnöllä vaadittava alueellaan toimivia tupakkatuotteiden valmistajia ja maahantuojia toimittamaan näytteitä vähittäismyyntipakkauksista, joissa on mukana niihin lisätty turvaominaisuus (7 artiklan 2 kohta). Jäsenvaltioita voidaan pyytää toimittamaan nämä näytteet komissiolle (7 artiklan 2 kohta).

- 2. Avustaminen toisen jäsenvaltion kansallisille markkinoille tarkoitettujen tupakkatuotteiden aitouden tarkistamisessa:** Jäsenvaltioiden on pyynnöstä avustettava toisiaan toisen jäsenvaltion kansallisille markkinoille tarkoitettujen tupakkatuotteiden aitouden tarkistamisessa (7 artiklan 3 kohta). Tällainen keskinäinen avunanto on erittäin tärkeää tuotteiden vapaan liikkuvuuden kannalta, ja se tukee toimivaltaisia viranomaisia laittomien tuotteiden torjunnassa. Apua voidaan antaa luovuttamalla (edellä tarkoitettuja) tuotenäytteitä tai kyseistä turvaominaisuutta koskevia tietoja.

Päävastuita koskeva taulukko

Seuraavassa taulukossa esitetään jäsenvaltioiden viranomaisten sekä valmistajien ja maahantuojien päävastuut turvaominaisuusjärjestelmässä. Huomaa kuitenkin, että taulukko ei ole tyhjentävä. Vastuista on tarkempia tietoja **täytäntöönpanopäätöksessä (EU) 2018/576** ja sen **liitteessä I**.

Toimija	Vastuut
Jäsenvaltiot	<p><u>Turvaominaisuuksien koostumus</u></p> <ul style="list-style-type: none">– vaatimukset täyttävän turvaominaisuuksien koostumuksen varmistaminen (3 artiklan 1 kohta)– sallittujen aitoustekijöiden yhdistelmien ilmoittaminen valmistajille ja maahantuojille (3 artiklan 3 ja 4 kohta, liite I) <p><u>Veromerkki tai verotustarkoituksessa käytettävä tunnistemerkki turvaominaisuutena</u></p> <ul style="list-style-type: none">– jos jäsenvaltio haluaa käyttää olemassa olevaa veromerkkiä tai verotustarkoituksessa käytettävä tunnistemerkkiä turvaominaisuutena: varmistuminen siitä, että veromerkki tai verotustarkoituksessa käytettävä tunnistemerkki on kaikkien säädettyjen vaatimusten mukainen (4 artiklan 1 kohta)– jos turvaominaisuudeksi tarkoitettu veromerkki tai verotustarkoituksessa käytettävä tunnistemerkki ei täytä kaikkia säädettyjä vaatimuksia: lisäksi vaadittavien aitoustekijöiden ilmoittaminen valmistajille ja maahantuojille (4 artiklan 2 ja 3 kohta) <p><u>Turvaominaisuuksien koskemattomuus</u></p> <ul style="list-style-type: none">– turvaominaisuuksien koskemattomuuden varmistaminen (3 artiklan 2 kohta, 5 artiklan 2 kohdan b alakohta, 6 artikla ja 8 artikla) <p><u>Riippumattomuus</u></p> <ul style="list-style-type: none">– vähintään yhden sellaisen turvaominaisuuksien aitoustekijän vaatiminen, joka on kolmantena osapuolena olevan,

	<p>riippumattomuuden edellytykset täyttävän tarjoajan toimittama (3 artiklan 2 kohta ja 8 artikla)</p> <p><u>Tupakkatuotteiden aitouden tarkistaminen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – varmistuminen siitä, että jäsenvaltion kansallisille markkinoille tarkoitettujen tupakkatuotteiden aitous voidaan tunnistaa ja tarkistaa (7 artiklan 1 kohta) – varmistuminen siitä, että valmistajat ja maahantuojat toimittavat pyynnöstä tuotenäytteitä jäsenvaltioille ja että jäsenvaltiot toimittavat näytteet pyynnöstä komissiolle (7 artiklan 2 kohta) – muiden jäsenvaltioiden avustaminen niiden kansallisille markkinoille tarkoitettujen tupakkatuotteiden aitouden tarkistamisessa (7 artiklan 3 kohta)
<p>Valmistajat ja maahantuojat</p>	<p><u>Aitoustekijät ja turvaominaisuudet</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – varmistuminen siitä, että yksittäisten jäsenvaltioiden turvaominaisuuksia koskevat vaatimukset ovat tiedossa; varmistuminen siitä, että EU:n eri jäsenvaltioiden markkinoille saatettavien tupakkatuotteiden vähittäismyyntipakkauksiin lisätään vaatimukset täyttävät turvaominaisuudet